

מה זה בן? מה זה בת?

ציטוט

המהפכה המינית הביאה גישה חדשה להצגת נושא השוני המיני בפני ילדים. סטאפני וקסמן, כותבת בהקדמה לספרה: "גיליתי שהצורך של הילדים בחלוקת מינים הוא חלק ממאבקם למציאת זהותם המינית..." ולהמחשת מאבק זה, הביאה את הספור הרציף בליווי תמונות:

"מה זה בן? מה זה בת? אם התינוק ויש תינוקת. אם התינוקת היא בת, היא תמיד תהיה בת. אם התינוק הוא בן, הוא תמיד יהיה בן. מה זה בת? אומרים שלבת יש שיער ארוך, אבל לעמי יש שיער ארוך והוא בן. מה זה בן? אומרים שלבן יש שיער קצר, אבל לסמירה יש שיער קצר והיא בת. אומרים שלבת יש שם של בת. רוני זה שם של בן אבל רוני שבצילום היא בת. אומרים שילד משחק בכדורגל, אבל רונית משחקת בכדורגל והיא בת. אומרים שבת שוטפת כלים, אבל סער שוטף כלים והוא בן. אומרים שבן אינו בוכה, אבל עבדול בוכה והוא בן. אם כך, מה זה בן? לבן יש פינ. לכל בן יש פינ. ומה זה בת? לבת יש פות. לכל בת יש פות. אם אתה בן, כשתגדל תהיה גבר. לכל גבר יש פינ. כשיוּרם הפך גבר, הקול שלו התחלף ונהיה עבה, ושיער צמח על חלקים בטופו. אם את בת, כשתגדלי תהיי אשה. לכל אשה יש פות. כשיוּרם הפכה אשה, השדיים שלה גדלו ושיער צמח על חלקים בגופה..."

"מה זה בן? מה זה בת?" מאת סטאפני וקסמן, הוצאת "אורית" ירושלים.

צד שיינוע שלב. ושלחו. והעם נשאר בלי מלך נחמד לאהוב, אבל מאידך אינו חר שש מפני שיגעונות של מלך סיפשי."

שירה

אמסטיק

בעשור השנים האחרון מנסים משוררים רבים להתמודד עם בעיית שירי-הילדים בעברית. תוך שהם יוצרים קשת של עיבוד תים תכניים מלאכותיים. זהו קשת המתי משכת מפסטיבל-שירי-הילדים ועד לזנות במשוררים. דומה שיתדה עמיהי, בספר שיריו החדש לילדים, "מצליח ליצור אי כות שירית של פשטות וטיבעיות. שמא עלילות חיקי מהו של אברהם שלונסקי לא עלה בידי משורר כלשהו ליצור. זהו ספר אמיתי עם ציפי, מיצי, מיצי, קיצי וכו', המלווה את גיבורו, הלא הוא דדי, בנו הקטן של המשורר במהלך שבוע מי חייו הסוערים, תוך פרישת עולם הילד. מעט מתוך עולם רבי-דמויים זה של דדי מצוי בשורות כמו: "טוק, טוק טוק. / מי שם? / ארון פודינג מנוסח ועגול. / איזה פודינג גדול! / מה אתה רוצה? / שתאכל איתי. / איזה צבט יש לי... ודדי שולח אצבע ומוציא לשון / לברוק אם זה פודינג גדול, / וארון פודינג ברוח / וסגר את הדלת: / מראה... ודדי נשאר עם אצבע באוויר ולשון בחוק..."

זהו ספר ציבעוני ושובבי של שירים על צחוק ילדים, נישופים בלילה, אמבטי יות, דובים, כל מיני דברים, כללים ל- מישחק-האוכל, מיגרסה-המישחקים בלי לה, הבור הכי עמוק, גיך גך גוך, מעשים משונים, הציוק, כל מיני שאלות. הוציפי לו והציפלה, כל מיני ששקיות וכל מיני סיפורים. במילים אחרות: ספר מומלק ל- כל הגילים הילדותיים עד מאה ועשרים.

כדי להירתם למען מטרה עליונה - מיל- כמה על עצמאות ונגד המנדט הבריטי... האמת היא שמזמן לא קראתי כל כך הר- בה שקרים וייפיוף במישפט אחד. אלא שילדים שלא סיפרו להם על יהודים ש- חגגו בנשפים של בריטים וערבים בתקופת המנדט, ועל קבלנים שהתעשרו מהברי- טים וכו' וכו', גדלים להיות מפלצות של המחור. ואולי זו מטרתו של ברגסון הנ"ל.

מפליא לא פחות מאמרו של הד"ר אורי אל אופק, שבמקצועו הוא אמון על ערכי סיפורת הילדים העולמית, כמתרגם ועורך, וכאדם שהדוקטוראט שלו עוסק בסיפורת ילדים ונוער ראוייה לשמה. ברשתו "ה- נושאים את עמם על שכם" מנסה הד"ר אופק להוכיח דברים בלתי-קיימים, ושוכח כי חמור שכולו תכלת, תעלומת הארגזים וספרים אחרים של גתום גוטמן מחנכים ל- יותר ערכים הומאניזציה מכל בילבול הביצים הסיפורתי-החכמי שלו.

גברת בשם לאה חובב תורמת לתהליך שטיפת מוחות-הילדים רשימה תחת ה- כותרת "מיבחר מוטיבים הקשורים בהק- מת המדינה בשירה לגיל הרך והבינוני" והיא טוענת, שם, בין השאר, כי "השיר רה, הלאומית" היא גם, חינוכית...". ר- אפילו מנסה להוכיח זאת, באחד מהמאמ- רים המטופשים ביותר בנשוא פרשנות השירה שראה אי-פעם איר בלשון הנבירי אים. על כל פנים, למנת "השירה" ה- לאומית" היא גם, חינוכית...". יש גם תר- צאות חינוכיות. בתי שבה יום אחד מגד- הילדים עם שיר "לאומי" גם, חינוכי...".

מה צורך יש בקיומו של כתבי-עת זה? מה עור. שעיצובו דוחה עוד יותר מתוכנו.

תולעי תרבות

קופיקו 156

"בינתיים מסתובב מר פלחוביץ, מנהלו של בית-הספר, עצבני כחרד... פניו של המנהל היו חיוורים ולבנים בצבע הסיד שבו מסויידים קירות האולם..." כך כתוב בספרה ה-156 של תמר בורנשטיין-לזר, אמו של קופיקו, העובדת כמורה בבית- הספר על שם א. ד. גורדין בפתח-תיק (סלחוביץ?).

אנתולוגיה מודרנית

יהודה עמיחי מישחק מלים של דדי

אבובי	אבא
אממו	אמא
אבטיח	אבבא
אבדון	אממא
אמסטיק	אבבאמא
מאמא	אמאמא
כאכא	אבבבא
אימיצי	אבבנו
אבומה	אבבנה
אבומה	אבבנו
אימומה	אמריצפן
אמא	איממה
אבא	אבאלה

כתבי-עת

שטיפת מוח

מישרד-החינוך-התרבות מפרסם כתב- עת יתחת הכותרת סיפורת ילדים ונוער, שבמקום לתפקד כמקדם וכמפתח דימונם הערכי של ילדים הנערים. מתמקד ב- שטיפת-מוח בעלת גוון לאומני לצרכניה. בחוברת האחרונה של סיפורת ילדים ונו- ער (דצמבר 77) מובא מאמר מטעם העו- רך, גרשון ברגסון, תחת הכותרת "מוטי- בים מלפני המדינה בסיפורותנו לילדים". מאמר שלדברי עורכו המטרה בו היא "להעניק לתלמידינו - ככל האפשר - תחושה חזקה יותר של שייכות...". מתוך רשימת ספרים המומלצת של גר- שון ברגסון, אנתנו למדים שבמח ידיו (פירוק אליק) של משה שמיר, הפך ספר לנוער הוא נמצא בחברת ספרים כמו יחי האומץ, ניצח האדם את הטנק ועוד ספרים על מישור חינוכי זה. בהנחיתיו למורים מצליח ברגסון לעוות אף את ה- אמת, ומתב גירסה משלו לתולדות היישוב היהודי בארץ: "החברה ביישוב כולה משתפת במאבק, אין הבדלי מע- מדות: האינטליגנציה, הפועלים, האז- כרים, בני-הקיבוצים, כולם עשו ידי-אחת

* "הנב השמן של הנומה", יהודה עמיחי, הוצאת שוקן.

למימי האוקיינוסים. הספר ראה אור בהר- צאת כתר.

● המכשפה הקטנה מאת אויטבריר פרויסה, מספר מנשה במכשפה בת 127 שנים בלבד. שנעשה על-ידי המכש- פות האחרות, ובתור נקמה החליטה להפוך מכשפה טובה ולעזור לבני-האדם. הספר הוא פארודיה על אגדות של מכשפות. ר- תורגם מגרמנית לעברית קפדנית בידי נבריאה צורן. הספר ראה אור בהוצאת הדר.

לא מומלצים

צלבנים וילדים

● ידיו מלך ירושלים מאת ארתור יבסלר, הוא ספר המושתת על רעיון מעולה לסיפור ילדים, והעוסק בילד שכי- תוצאה מהתפיצות המלווה בקרינה רדיו- אקטיבית עובר מבעד לזמן לעקוב אחר חיי הצלבנים בארץ-ישראל. אלא שספר זה, הנעור בציטוטים מתוך מחקרים על מסעיה-צלב מאת סטופן רניסמן, פיי- לים חיתוי והושע פראוור, נועד להעניק זכות קיום לא-צלבנית ליהודים של היום, מבלי לשכנע את התמימי החמים והבתול של הקוראים הצעירים. הספר הו- פך, במקום ספרי-ילדים, ספר מיסטינוי להשקפה חברתית כלשהי. הספר ראה אור בהוצאת מסדה.

החיים כמשל

מהפכה

אפרים סידון, מאנשי צוות תוכנית ה- סאטירה ניקוי ראש, העתיק את עיסוקו לניקוי ראשיהם של, תלמידי בית-רבן, ובה למענם עלילות * בסיגנון חדש המתחילות ב"באין אחת מעבר לים הי מלך זקן, נבון וחכם, שמו היה... ליאיר- נרדי-פרדיננד-דה-הצור הראשון..." ואותו מלך היה משוכנע שבני-עמו יאהבו אותו,

* "עלילות פרדיננד פהצור בקיצור", מאת אפרים סידון, ציורים יוסי אבולעפיה.

אפרים סידון העם נשאר בלי מלך נחמד לאהוב